

**Revisiun parziala
da la lescha da polizia dal chantun Grischun
(lescha da polizia, LPol; DG 613.000)**

Rapport explicativ

Cuntegn

1	Situaziun da partenza.....	4
2	Puncts centrals da la revisiun parziala	4
2.1	Procedura d'autorisaziun	4
2.2	Surveglianza dal spazi public cun video.....	5
2.3	Protecziun da datas	7
2.4	Mesiras polizialas secretas	7
2.5	Audiosurveglianza e videosurveglianza relativas a l'acziun.....	8
3	Explicaziuns tar las singulas disposiziuns en la lescha da polizia.....	8
3.1	Incumbensas da la polizia chantunala (art. 2)	8
3.2	Incumbensas da las vischnancas (art. 3)	8
3.3	Publicaziun (art. 13)	9
3.4	Intervenziun en cas da violenza a chasa (art. 16)	9
3.5	Mesiras da surveglianza preventivas – disposiziuns generalas (art. 21a)	9
3.6	Observaziun preventiva (art. 21b)	10
3.7	Retschertga secreta preventiva (art. 21c)	10
3.8	Investigaziun preliminar secreta (art. 21d).....	10
3.9	Surveglianza tecnica preventiva (art. 21e)	11
3.10	Creaziun preparatorica d'ina legenda (art. 21f)	11
3.11	Infurmantas ed infurmants, persunas da confidenza (art. 21g)	11
3.12	Sforzs directs (art. 23)	11
3.13	Surveglianza senza l'identificaziun da persunas tras la polizia chantunala (art. 26a).....	12
3.14	Surveglianza cun l'identificaziun da persunas tras la polizia chantunala (art. 26b).....	12
3.15	Surveglianza cun l'identificaziun da persunas tras il titular dal dretg da proprietari (art. 26c)	13
3.16	Surveglianza cun l'identificaziun da persunas tras las vischnancas (art. 26d).....	13
3.17	Premissas (art. 26e)	13
3.18	Surveglianza dal traffic (art. 26f)	14
3.19	Elavuraziun da datas (art. 27).....	15
3.20	Procuraziun da datas (art. 27a)	15
3.21	Communicaziun da datas (art. 29).....	16
3.22	Destrucziun da datas (art. 29a).....	16
3.23	Indemnisaziun da custs (art. 35)	17
3.24	Batlegiar (art. 36j)	17

3.25	Procedura da multas disciplinas (art. 36k)	18
3.26	Disposiziun transitorica (art. 38).....	18
4	Procedura d'autorisaziun	18
4.1	Nagina procedura d'autorisaziun (variante 1)	19
4.2	Procedura d'autorisaziun per polizistas e polizists (art. 30a LItCPP; variante 2)	20
4.3	Procedura d'autorisaziun per tut las emploiadas ed ils emploiads dal chantun (art. 30a LItCPP; variante 3).....	20
5	Explicaziuns tar la midada en la LItLTV	20
6	Cumpetenzas en la procedura da multas disciplinas tenor il dretg federal.....	21
6.1	Lescha introductiva tar il cudesch da procedura penala svizzer (LItCPP)	21
6.2	Lescha davart la protecziun da la sanadad en il chantun Grischun (lescha da sanadad)	21
6.3	Ordinaziun executiva dal cussegl grond tar la lescha federala davart victualias ed objects da diever (ordinaziun da victualias)	22
6.4	Lescha introductiva tar la legislaziun federala davart las personas estras e davart ils fatgs d'asil (LItLEA).....	22
6.5	Lescha davart las vias dal chantun Grischun (LVias)	22
6.6	Lescha introductiva tar la lescha federala davart la protecziun da l'ambient (lescha chantunala davart la protecziun da l'ambient; LCPAmb).....	22
6.7	Lescha chantunala davart il guaud (LCG)	22
6.8	Lescha d'ustaria per il chantun Grischun (LU).....	23
7	Consequenzas	23
7.1	Per il chantun.....	23
7.2	Per las vischnancas	23
8	Buna legislaziun	24

1 Situaziun da partenza

La lescha da polizia vertenta (LPol; DG 613.000) è en vigur dapi il 1. da fanadur 2005. Perquai ch'ella è sa cumprovada en la pratica, duain vegnir fatgas mo pitschnas adattaziuns. Quai è er il resultat dal rapport "Polizia grischuna 2015plus" che la regenza ha deliberà l'october 2015. Il rapport tracta l'organisaziun poliziala existenta, plinavant la repartiziun concreta da las incumbensas tranter las vischnancas ed il chantun sco er las furmas per liquidar las incumbensas polizialas.

D'ina vart è l'impuls per questa revisiun vegnì dal cussegl grond; duas incumbensas parlamentaras – l'incumbensa Augustin concernent las proceduras d'autorisaziun per proceduras penals cunter polizistas e polizists e l'incumbensa Felix concernent la surveglianza dal spazi public – vegnan realisadas resp. variantas vegnan proponidas. In ulteriur impuls dattan las mesiras ch'èn formuladas en il rapport "Polizia grischuna 2015plus" sco la descripziun e la precisaziun da las incumbensas da la polizia communal sin il stgalim da la lescha ed il relasch d'ina basa legala concernent la surpigliada dals custs da las incumbensas da la polizia communal che vegnan ademplidas da la polizia chantunala. A medem temp vegnan integradas las enconuschientschas ch'èn vegnidas fatgas dapi l'introducziun dal cudesch da procedura penala svizzer (CPP; CS 312.0) sco er dapi il relasch da la lescha da polizia. Principalmain è quai precisaziuns en quai che concerna la protecziun da datas, regulaziuns pli detagliadas da las mesiras secretas preventivas da la polizia, ina basa legala per l'utilisaziun da bodycams, in'obligaziun d'annunzia pli concreta en cas d'expulsiuns en consequenza da violenza a chasa sco er in scleriment en la procedura da multas disciplinaras.

2 Puncts centrals da la revisiun parziala

2.1 Procedura d'autorisaziun

En la sessiun da zercladur 2011 ha il cussegl grond supplitgà la regenza – en il rom da l'incumbensa Augustin – da suttametter in rapport ed ina proposta davart ina revisiun parziala da la lescha da polizia che prevesa ina procedura d'autorisaziun per introducir proceduras penals cunter polizistas e polizists sco personas inculpadas. En sia resposta dals 7 da settember 2011 è la regenza sa declarada pronta d'acceptar l'incumbensa. Ella constatescha en sia risposta, ch'il tractament different da burgaisas e burgais e da personas emploiadas dal chantun saja giustifitgabel tenor la giurisdicziun dal tribunal federal. En Svizra hajan ils chantuns Son Gagl e Turitg ina tala procedura d'autorisaziun. Auters chantuns – sco p.ex. il chantun Sursilvania – hajan puspè abolì questa procedura. En ils ulteriurs cas – uschia er en il chantun Grischun – examineschia la procura publica sin basa da l'art. 7 al. 1 CPP, sch'ella stoppia introducir ina inquisiziun penala. L'autorisaziun na dastgia tenor la regenza però betg porscher ina protecziun correspudenta e sufficiente mo a polizistas e polizists. Anzi, la procedura stoppia vegnir concepida uschia che tut las emploiadas e tut ils emploiads dal chantun, en spezial quellas e quels che ston exequir mesiras repressivas en il rom da lur activitad uffiziala, possian vegnir protegids.

Suenter l'examinaziun da l'incumbensa poi vegnir resumà che l'introducziun d'ina procedura d'autorisaziun per las autoritads executivas e giudizialas da tut ils stgalims tematisescha tuttavia in giavisch giustifitgà. Cun la procedura d'autorisaziun duai vegnir garantì en emprima lingia che autoritads statalas na pon betg vegnir bloccadas tras denunziadas penales nunponderadas. Quest privel sa restrenscha per regla però sin autoritads pli pitschnas e n'exista er betg sin tut ils stgalims ierarchics. Correspudentamain na dovran er betg tut las commembras e tut ils commembers d'autoritads la medema protecziun. Quai declera er, pertge che la procedura d'autorisaziun è prevista fin ussa – tenor la legislaziun actuala en il chantun Grischun – mo per las commembras ed ils commembers dal cussegl grond, per la regenza sco er per las derschadras ed ils derschaders e per l'actuariat da las dretgiras superiuras. Ultra da quai datti resalvas dal stadi da dretg envers l'introducziun d'ina procedura d'autorisaziun. Il stadi sto persequitar malfatgs (cun resalva da delicts che vegnan persequitads sin plant) independentamain da la voluntad da las personas pertutgadas. Las autoritads penales èn ultra da quai obligadas da denunziar tut ils malfatgs ch'ellas han constatà en connex cun activitads uffizialas u che las èn vegnids annunziads. Ultra da questa obligaziun da persecuziun existan auters princips da dretg public e da dretg penal processual sco l'institut da l'immunitad parlamentara, il princip da commensurabladad u il scumond da l'abus da dretg.

La regenza tegna quint da las resalvas da dretg public en quel senn ch'ella propona trais variantas en la consultaziun.

L'*emprima varianta* che stuess vegnir preferida tenor la regenza na prevesa nagina procedura d'autorisaziun. Quai en spezial perquai ch'il sistem actual po protegger las autoritads executivas e giudizialas en moda effizienta cunter la persecuziun penala nunponderada e perquai che las proceduras vegnan tendenzialmain pli lungas e betg pli curtas cun ina procedura d'autorisaziun. Las experientschas en ils auters chantuns mussan nunmnadamain che l'autorità cumpetenta conceda per regla l'autorisaziun.

La *segunda varianta* realisescha l'incumbensa inoltrada oriundamain dal deputà Augustin e prevesa ina procedura d'autorisaziun mo per polizistas e polizists da la polizia chantunala e da las polizias communalas.

La *terza varianta* prevesa ina procedura d'autorisaziun per tut las emploiadas ed ils emploiads dal chantun che ston exequir mesiras repressivas en il rom da lur activitad uffiziala.

2.2 Sorveglianza dal spazi public cun video

Cun l'incumbensa dal 1. da settember 2011 ha il deputà Felix supplitgà la regenza d'examinar e d'adattar la lescha da polizia cun ina basa legala suffizienta per survegliar il spazi public. En spezial stoppia vegnir optimada la sorveglianza dal spazi public, sche quai fetschia da basegn. Las datas registradas stoppian pudair vegnir arcunadas per in tschert temp per pudair duvrar ellas per identifitgar delinquentas e delinquents ubain per sclerir malfatgs. Cun surdar l'incumbensa ha il cussegl grond incumbensà la regenza da stgaffir la basa legala necessaria per ch'il chantun e las vischnancas possian survegliar il spazi public

en moda differenziada ed adattada a la situaziun, nua ch'els èn da l'avis che quai saja necessari.

La sorveglianza dal spazi public cun video è in act da ballantscha tranter il basegn da segirezza da la publicitad ed il basegn da mintga persuna singula d'avair ina sfera privata e la libertad persunala. Las aderentas ed ils aderents vesan ils avantatgs per la persecuziun penala, per la segirada da cumprovas e per l'identificaziun tempriva da periclitaziuns, las adversarias ed ils adversaris teman l'installaziun d'in stadi da sorveglianza resp. d'in stadi da polizia. La lescha da polizia vertenta è caracterisada da la concepziun giuridica da quellas uras che la sorveglianza cun video dastgia vegnir applitgada mo en moda fitg restrictiva. L'exempel ch'il deputà Felix ha preni sco chaschun per proponer ina revisiun da la lescha da polizia mussa ch'i n'è betg fitg raschunabel da sorvegliar il spazi public cun cameras da video senza registrar ed arcunar e – sch'igl è vegnì commess in malfatg – d'evaluar pli tard las registraziuns per las pudair duvrar per ina persecuziun penala. La sorveglianza cun video n'è senza dubi betg il med universal per limitar la criminalitad. Ella po esser – applitgada en moda preventiva sco er repressiva – il dretg instrument per protegger in tschert bain giuridic e per impedir u per sclerir malfatgs. Ils indrizz da sorveglianza cun video pon vegnir applitgads en numerus lieus per sorvegliar vias, plazzas, parcadis, staziuns, bancas, centers da cumpra, scolas e.u.v. Per il solit serva la sorveglianza ad intents da segirezza; chaussas u persunas duain vegnir protegidas cunter acts criminals, u delicts capitads pon vegnir sclerids pli facilmain. Cameras da video pon però er vegnir duvradas per diriger e per controllar ina gronda circulaziun da traffic ed in grond dumber da persunas, per constatar incendis u per tschertgar persunas sparidas.

L'utilisaziun d'ina sorveglianza cun video è ina intervenziun considerabla en ils dretgs fundamentals protegids dal dretg costituziunal. Perquai d'ina basa legala formala, in interess public, ed i sto vegnir tegnì quint dal princip da commensurabladad. Perquai ch'ins survegn cun la sorveglianza cun video numerusas indicaziuns (infurmaziuns davart la dimora, davart il cumportament, davart la vestgadira d'ina persuna durant in tschert temp), ston vegnir resguardads er aspects da la protecziun da datas. Èn las datas ch'ins obtegna tras la sorveglianza cun video exclusivamain datas specificas, q.v.d. datas betg persunalas che na pon betg vegnir attribuidas ad ina persuna, èsi senz'auter pussaivel tenor la protecziun da datas da registrar quellas. Sche questas datas pon percurer vegnir colliadas directamain u indirectamain (nà dal connex) cun ina persuna, d'aventan ellas datas persunalas ch'èn suttamessas a la lescha davart la protecziun da datas. Sch'i vegnan registradas datas davart persunas determinadas u determinablas en il rom d'ina sorveglianza cun video, sa tracti ultra da quai d'ina elavuraziun da datas. In'elavuraziun da datas persunalas èsi er, sche las indicaziuns na vegnan betg registradas, ma sche fatgs persunals vegnan observads sistematicamain. Perquai èsi impurtant da mussar ils cunfins en moda transparenta, q.v.d. da definir cleramain en ina lescha, tgi che po sorvegliar il spazi public nua, co e sut tge premissas.

Ozendi èsi la voluntad politica ed en l'interess general che las basas legalas necessarias èn avant maun, per che d'ina vart in cas sco quel da l'onn 2011 a la staziun da Cuira na sa repetia betg e per che da l'autra vart i saja pussaivel da reagir adequatamain da tut temp,

sche la situaziun da segirezza e da privel sa mida. Perquai vegn ussa cun la revisiun da la lescha da polizia stgaffida resp. formulada da nov la basa legala per la surveglianza cun video tras la polizia chantunala, tras las vischnancas sco er tras la titulara u il titular dal dretg da proprietari sco er definidas las premissas per applitgar ina surveglianza cun video. Sco models han servì en spezial il sboz da revisiun dal chantun Berna e la lescha da polizia dal chantun Turgovia.

2.3 Protecziun da datas

Il tractament d'informaziuns è d'importanza fundamentala per mintga activitad poliziala. L'elavuraziun da datas persunalas tras organs publics è suttamessa a la lescha federala davart la protecziun da datas (LPD; CS 235.1). Quella ha l'intent da proteger la personalitad ed ils dretgs fundamentals da quellas persunas, da las qualas vegnan elavuradas datas. Ultra da quai ston las datas vegnir elavuradas en buna fai, l'elavuraziun da datas sto esser proporziunala ed ella sto respectar ils princips da l'intent previs e da la reconuschibilitad. Ultra da quai sto ella tegnair quint dals princips da la segirezza da datas (art. 1 e 4 LPD). L'art. 13 ed ils art. 26a ss. LPol vegnan adattads als standards vertents dal dretg davart la protecziun da datas. L'adattaziun ha lieu tranter auter cun la midada da las normas davart l'elavuraziun da datas dal stgalim da l'ordinaziun al stgalim da la lescha.

2.4 Mesiras polizialas secretas

L'intent da las mesiras polizialas è la defensiun cunter privels. Questas mesiras ston vegnir differenziadas da las mesiras da la procedura penala che servan a sclerir ina situaziun da suspect ed a perseguitar malfatgs. Tant il dretg da procedura penala sco er il dretg da polizia enconuschan d'ina vart mesiras (repressivas) avertas e da l'autra vart talas secretas. Gia oz prevesa l'art. 22 LPol vertent mesiras polizialas secretas inclusiv l'intervenziun en il sector privat. Cun questa revisiun sa tracti ussa da precizar questa disposiziun en quel senn che las singulas mesiras polizialas secretas vegnan fixadas definitivamain en vista als svilups dal dretg da procedura penala svizzer sco er dal dretg da polizia en ils chantuns. Cun ina tala precisaziun s'adatta il chantun Grischun ad auters chantuns (cf. p.ex. las leschas da polizia dals chantuns Turgovia e Zug u il sboz da revisiun dal chantun Berna). Il sboz desista essenzialmain d'ina atgna definiziun da las mesiras admissiblas; anzi, el sa basa sin la regulaziun dal cudesch da procedura penala svizzer renviond a quel conform al senn. Uschia s'orienteschan las mesiras da surveglianza preventivas previsas tenor las limitas, la profunditad sco er la responsabladad da l'intervenziun che vegnan definidas complessivamain dal dretg federal. Uschia vegn surpiglià il standard maximalmain valaivel en Svizra, en spezial concernent la garanzia dals dretgs fundamentals. Sch'il dretg federal vegn sviluppà vinavant, vegn la lescha chantunala adattada automaticamain.

2.5 Audiosurveglianza e videosurveglianza relativas a l'acziun

En differents corps da polizia han lieu actualmain emprovas da pilot cun cameras da corp, uschenumnadas bodycams. Fin il december 2017 fa la citad da Turitg – sa basond sin in reglament – in'emprova da pilot cun bodycams. L'emprova da pilot vegn accompagnada ed evaluada da la scola auta da scienzas applitgadas Turitg (ZHAW). Fin ussa na datti naginas basas legalas en autras leschas chantunalas da polizia. En quest regard avess il chantun Grischun ina rolla da pionier.

Da l'utilisaziun da bodycams vegn spetgà in effect da prevenziun e da deescalaziun, en spezial en connex cun attatgas cunter commembras e commembers da la polizia (attatgas cun spidar, ingiurias, violenza). Sco ulteriur med da sustegn vegnan examinadas actualmain er dronas che duain furnir en temp real infurmaziuns relativas a l'acziun.

En il rom da questa revisiun parziala duai vegnir stgaffida ina basa legala per pudair tegnair quint da quests svilups. Sche la situaziun sa mida e la violenza cunter polizistas e polizists duess s'augmentar, duain pudair vegnir applitgads meds technics correspundents.

3 Explicaziuns tar las singulas disposiziuns en la lescha da polizia

3.1 Incumbensas da la polizia chantunala (art. 2)

L'art. 2 lit. g vegn cumplettà en quel senn che la polizia chantunala po surpigliar da nov la direcziun da l'acziun, sche l'impurtanza poliziala da l'occorrenza pretenda quai resp. la dimensiun dals meds utilisads giustifitgescha quai.

3.2 Incumbensas da las vischnancas (art. 3)

Tenor l'art. 79 al. 1 da la costituziun chantunala (CC; DG 110.100) garanteschon il chantun e las vischnancas l'urden public e la segirezza publica. Uschia vegn delegada la responsabladad per la segirezza interna cuminaivlamain al chantun ed a las vischnancas. I sa tracta pia d'ina incumbensa parallela da la polizia chantunala e da las polizias communalas. Las cumpetenzas da la polizia chantunala èn regladas en la lescha da polizia. Las incumbensas da la polizia chantunala èn enumeradas en l'art. 2 LPol. Dal rest adempleschan las vischnancas tenor l'art. 3 al. 1 LPol quellas incumbensas polizialas che vegnan delegadas ad ellas tras la legislaziun. En connex cun l'analisa dal rapport "Polizia grischuna 2015plus" èsi sa mussà ch'i dat in basegn da circumscriber meglier las incumbensas communalas sin il stgalim da la lescha respectivamain da precisar l'urden da cumpetenzas previs da la costituziun.

Sa basond sin la repartiziun da las cumpetenzas previsa da la costituziun adempleschan las vischnancas las incumbensas da la polizia da segirezza sin lur territori. L'art. 3 al. 1 lit. a LPol precisescha questa repartiziun da las cumpetenzas tenor la costituziun sin il stgalim da la lescha per il territori communal.

Medemamain gia sin basa da la repartiziun vertenta da las incumbensas tranter las vischnancas ed il chantun tutga la surveglianza da vehichels parcads sin il territori communal tar las incumbensas da la polizia communal. Per ch'i saja cler s'imponi da menziunar

explicitamain l'attribuziun da questa incumbensa sin il stgalim da la lescha en il rom da la nova formulaziun da l'art. 3 LPol (lit. b). Betg midada na vegn la cumpetenza da dastgar emitter multas disciplinas.

En l'art. 3 al. 1 frasa 1 LPol vertenta èsi fixà che las vischnancas adempleschan quellas incumbensas polizias ch'ellas survegnan tenor la legislaziun. Quai è natiralmain vinavant il cas, uschia che l'art. 3 al. 1 frasa 1 daventa da nov lit. c. La formulaziun da l'alineia 1 correspunda pia conform al senn a quella dal vegl artitgel 4a da la lescha da vischnancas (DG 175.050). Dal rest na vegn il cuntegn da la disposiziun betg midà.

3.3 Publicaziun (art. 13)

L'art. 13 vegn cumpletà cun in alineia 3. Qua tras vegn ademplida ina pretensiun da la confederaziun che maina ils systems correspundents. Per questa furma da publicaziun vegn pretendida ina basa giuridica chantunala expressiva (guardar l'art. 33 da l'ordinaziun davart la part naziunala dal sistem d'infurmaziun da Schengen [N-SIS] e davart il biro SIRENE (ordinaziun N-SIS; CS 362.0)).

3.4 Intervenziun en cas da violenza a chasa (art. 16)

La nova regulaziun da l'obligaziun d'annunzia, ch'è vegnida designada da quellas uras en la missiva carnet nr. 9/2011–2012 p. 1073 sco midada redacziunala, era effectivamain ina midada dal cuntegn; ella ha reducì ils motivs d'annunzia. Fin l'onn 2012 era l'art. 16 al. 1 lit. b LPol formulà en quel senn che la polizia chantunala stueva trametter la disposiziun d'expulsiun entaifer 24 uras a l'autorità tutelara, sch'i vegnivan en dumonda mesiras tutelaras. Dapi il 1. da schaner 2013 è quai previs mo anc, sche uffants èn pertutgads. L'art. 16 LPol duai perquai vegnir adattà en quel senn che la APUC vegn infurmada sco avant il 1. da schaner 2013, sch'i èn pertutgadas personas minorennas u sch'i vegnan en dumonda mesiras da la protecziun d'uffants e da creschids.

3.5 Mesiras da sorveglianza preventivas – disposiziuns generalas (art. 21a)

Per la registraziun da las cumprovas e per la retschertga na prevesa il dretg da procedura penala betg mo mesiras repressivas avertas, q.v.d. reconuschiblas directamain da las personas pertutgadas, mabain er secretas (mesiras da sorveglianza secretas [art. 269 fin 298d CPP]). Da las mesiras secretas na po la persona pertutgada betg prender directamain enconuschientscha, mabain pir en il decurs da la procedura penala, eventualmain er insumma betg, sche interess publics u privats s'opponan a quai.

Per pudair far frunt a temp a privels considerabels ed a crims e delicts relevants (guardar er art. 2 al. 1 lit. b e c LPol) sto la polizia avair la pussaivladad d'operar en moda secreta gia avant l'introducziun d'ina procedura penala preliminar. L'alineia 1 designescha las singulas mesiras da sorveglianza secretas gia definidas sin plaun federal, cun las qualas quai dastga vegnir fatg gia tenor il dretg da polizia, q.v.d. avant la procedura da la polizia giudiziala.

Las mesiras secretas preventivas ch'èn enumeradas en la lit. a fin d'na premettan – cuntrari a las mesiras da surveglianza secretas da dretg penal – naging suspect concret. Ordaifer la procedura penala sa tracti plitost da far lavur preparatorica per la polizia giudiziala cun la finamira d'insumma identifitgar e d'impedir tscherts malfatgs anc avant ch'i dat in suspect concret, q.v.d. anc avant ch'il malfatg è vegnì commess. Perquai han questas mesiras da surveglianza ils intents da la polizia da segirezza "defensiun cunter privels considerabels" ed "identificaziun ed impediment da malfatgs". Sco en la persecuziun penala sto vegnir resguardà er qua il princip da commensurabladad.

La finala valan tenor ils alineas 2 e 3 las reglas analogas sco en la procedura penala.

3.6 Observaziun preventiva (art. 21b)

Ins discurra d'observaziuns, sch'ins observa avertamain u secretamain persunas e chaussas en il spazi public, pia betg en la sfera secreta u privata en il senn dals art. 179bis ss. CP. Sut meds technics per eruir la posiziun èn da chapir tranter auter apparats da GPS. Las datas da moviment na dastgan dentant betg vegnir registradas e vegnir duvradas per far in maletg da moviment. Cas cuntrari tutgan las mesiras sut l'art. 21e LPol. L'approvaziun tras la cumandanta u il cumandant da polizia fiss – analogamain a la regulaziun da la procedura penala – necessaria, sche l'observaziun poliziala durass dapli ch'in mais (al. 3).

3.7 Retschertga secreta preventiva (art. 21c)

Cuntrari a l'observaziun ed a la surveglianza tecnica è la retschertga secreta definida gia en l'art. 298a CPP; perquai vegni rinvia a questa disposiziun conform al senn.

Er la retschertga preventiva secreta vegn fatga en il rom da curtas acziuns senza crear ina legenda e senza stabilir ina relaziun da confidenza. Ella ha en emprima lingua l'intenziun da far fatschentas fictivas. Ultra da la definiziun legala vegnan las disposiziuns dal CPP davart las pretensiuns envers las persunas engaschadas ed envers la realisaziun sco er davart la finiziun declaradas sco applitgabras conform al senn (al. 4).

Ils alineas 2 e 3 fixeschan – analogamain al CPP – ina cumpetenzza d'ordinaziun da dus stgalims.

3.8 Investigaziun preliminar secreta (art. 21d)

L'art. 21d regla investigaziuns preliminaras secretas ordaifer la procedura penala. Cunquai che la procedura penala cuntegna ina definiziun legala en l'art. 285a CPP, vegni rinvia a quella conform al senn. L'investigaziun preliminar secreta ha l'intenziun da stabilir ina relaziun da confidenza utilisond ina identitad faussa (legenda) ed applitgond in cumportament engianant per s'infiltrar en in ambient criminal. Ultra da la definiziun legala vegnan las disposiziuns dal CPP davart la realisaziun declaradas sco applitgabras conform al senn.

Tenor l'alinea 3 è – analogamain al CPP – necessaria in'approvaziun d'ina dretgira. Perquai ch'i sa tracta d'ina mesira da dretg administrativ ordaifer la procedura penala, na duai betg esser cumpetenta la dretgira da mesiras repressivas tenor CPP, mabain la dretgira

administrativa. Quai è ina midada envers l'urden da cumpetenzas vertent da l'art. 22 al. 2 LPol actual.

3.9 Surveglianza tecnica preventiva (art. 21e)

Ina surveglianza tecnica ha l'intenziun da constatar e da registrar process che han lieu en la sfera secreta e privata e ch'èn protegids tenor ils art. 179bis ss. CP. Analogamain al CPP dovri medemamain in'approvaziun d'ina dretgira, sco en l'art. 21d er da la dretgira administrativa. La procedura d'approvaziun sco er la realisaziun e la surveglianza sa drizzan en quest connex conform al senn tenor il cudesch da procedura penala (al. 4).

3.10 Creaziun preparatorica d'ina legenda (art. 21f)

Sche la procura publica ordinescha ina investigaziun secreta tenor il CPP, ston ils documents da legenda necessaris per regla gia esser avant maun. Sch'igl è avant maun in ferm suspect, na pon la procura publica e la polizia chantunala numnadamain betg anc spetgar mais a la lunga da cumenzar effectivamain cun l'investigaziun. Ina legenda na po betg vegnir creada entaifer curt temp, sch'ella duai esser vardaivla. Pervia da quai dovri ina preparaziun ed – ord vista finanziaria – ina basa legala per eventualmain engaschar agentas ed agents secrets, saja quai per ina investigaziun preliminar secreta tenor l'art. 21a en cumbinaziun cun l'art. 21d LPol u per ina investigaziun secreta tenor ils art. 286 ss. CPP. L'art. 21f regla exclusivamain la preparaziun d'ina legenda e betg l'utilisaziun. Tenor l'alineia 3 dovri in'approvaziun d'ina dretgira per far diever d'ina legenda.

3.11 Infurmantas ed infurmants, personas da confidenza (art. 21g)

Auter che tar las mesiras tenor ils art. 21a fin 21f LPol na regla l'art. 21g LPol betg mesiras da surveglianza secretas, mabain il tractament da funtaunas confidenzialas. Latiers tutgan d'ina vart infurmantas ed infurmants, da l'autra vart personas da confidenza sco furma qualifitgada dals infurmants. Sco infurmantas ed infurmants èn da chapir personas che dattan vinavant infurmaziuns or d'atgna iniziativa a la polizia chantunala; percenter procuran personas da confidenza infurmaziuns sin ordinaziun da la polizia chantunala. La collavuraziun cun talas funtaunas pretenda ina confidenzialitad ch'è reglada en ina lescha sco er la pussaivladad d'indemnisar quellas en moda adeguata.

3.12 Sforzs directs (art. 23)

L'alineia 3 stgaffescha la basa legala per equipar las commembras ed ils commembers da la polizia chantunala cun apparats d'audiosurveglianza e da videosurveglianza (guardar er la cifra 2.5). La disposiziun na pertutga betg mo cameras da corp, uschenumnadas bodycams, mabain er auters apparats mobils per far registraziuns (p.ex. dronas). Quests apparats servan d'ina vart a sclerir la situaziun (p.ex. en in edifizii, en in territori difficil, dal traffic, da fullas glieud), da l'autra vart a documentar las acziuns da tut las personas partecipadas (p.ex. durant demonstraziuns, fermanzas). En cas d'occurrenz grondas po l'utilisaziun da dronas

gidar a vesair en tge direcziun che la fulla glied sa mova resp. nua che la glied sa rimna. L'utilisaziun da bodycams premetta ch'i stoppia vegnir fatg quint cun in privel pli grond per las polizistas ed ils polizists en acziun u per terzas persunas durant l'acziun. Ils detagls, sco per exempel la designaziun u las premissas per il cumenzament sco er la finiziun da la registraziun, ston vegnir reglads sin il stgalim da l'ordinaziun.

3.13 Sorveglianza senza l'identificaziun da persunas tras la polizia chantunala (art. 26a)

La cumpetenzza da la polizia chantunala per la sorveglianza cun video senza l'identificaziun da persunas è cuntegnida en l'art. 22 al. 1 LPol. Questa basa legala duai vegnir formulada da nov.

Per ademplir l'incumbensa poliziala sto la polizia chantunala pudair sorvegliar il spazi cun apparats d'audio e da video. Sut la noziun dal spazi public tutgan il terren public ch'è en proprietad da la communitad e ch'è da princip accessibel per mintga persuna (vias, plazzas), edifizis publics (edifizis administrativs u da dretgira), chaussas publicas (p.ex. monuments accessibels) sco er chaussas che ston vegnir mantegnidas da la publicitad (territoris natirals, auas).

La disposiziun fixescha explicitamain che l'autorisaziun vala mo per registraziuns che na permettian betg l'identificaziun individuala, q.v.d. l'elavuraziun da datas persunalas. Las persunas na dastgan betg esser identifitgables. Sch'i na pon betg vegnir elavuradas datas persunalas cun las registraziuns fatgas, n'èn ellas betg suttamessas a las disposiziuns da la protecziun da la personalitad u da la protecziun da datas. D'importanza èn talas sorveglianzas per pudair constatar eveniments spezials sco per exempel colonnas da traffic, gronds dumber da persunas u collisiuns ed accidents e per pudair intervegnir directamain cun forzas da segirezza e da polizia conform a la situaziun.

3.14 Sorveglianza cun l'identificaziun da persunas tras la polizia chantunala (art. 26b)

L'alineia 1 stgaffescha la pussaivladad da sorvegliar lieus cunfinads cun apparats d'audiosurveglianza e da videosurveglianza uschia, che persunas pon vegnir identifitgadas. Quai po vegnir fatg per garantir la segirezza publica e l'urden public e per impedir malfatgs e, sche tals èn vegnids commess, da sclerir quels, sco er per proteger persunas. Per talas sorveglianzas limitadas areguard il temp vala la premissa, ch'i sajan gia vegnids commess malfatgs al lieu respectiv u ch'i stoppia vegnir fatg quint cun tals e ch'i na stettian a disposiziun nagins meds che intervegnan damain en ils dretgs persunals. La publicitad sto vegnir rendida attenta cun meds adattads a l'utilisaziun d'apparats d'audiosurveglianza e da videosurveglianza (art. 26e al. 1 lit. b LPol). Pussaivlas èn en spezial tavlas d'infurmaziun ed avis sin moniturs. Las registraziuns pon vegnir arcunadas. La disposiziun correspunda da princip a l'art. 22 al. 3 LPol vertent e na porta naginas novaziuns essenzialas resp. cumpetenzas supplementaras.

3.15 Sorveglianza cun l'identificaziun da persunas tras il titular dal dretg da proprietari (art. 26c)

La disposiziun dat a la titulara u al titular dal dretg da proprietari d'edifizis chantunals la pussaivladad da survegliar durant in tschert temp ed entaifer in tschert lieu il spazi accessibel publicamain cun apparats da sorveglianza cun video uschia, che persunas pon vegnir identifitgadas. Per la protecziun dals edifizis basta ina sorveglianza cun video. Las dretgiras u las instituziuns chantunals sco ils gestunaris da praschuns u da centers d'asil, ma er uffizis dal servetsch social han tuttavia in interess da survegliar tschers locals accessibels publicamain cun apparats da sorveglianza cun video per proteger las persunas e las installaziuns. Cunquai ch'ina sorveglianza cun video è giustifitgada mo entaifer il champ d'incumbensas resp. il champ da cumpetenza da l'autorità respectiva, vegn l'intent restrenschì a la segirezza publica ed a l'urden public sco er a la protecziun da las emploiadas e dals emploiads e dals objects. La noziun dals edifizis chantunals sto pia vegnir chapida en moda funcziunala. Decisiv è il gener da l'utilisaziun e betg las relaziuns da proprietad. Cumpiglià è en quest connex l'areal appartegnent circumdant.

3.16 Sorveglianza cun l'identificaziun da persunas tras las vischnancas (art. 26d)

L'incumbensa Felix pretenda ina basa legala suffizienta per ina sorveglianza cun video cun l'identificaziun da persunas per las vischnancas. Questa incumbensa vegn realisada cun l'art. 26d LPol. La disposiziun permetta ussa a las vischnancas d'identifitgar, d'impedir e da chastiar cuntravenziuns cunter disposiziuns communalas, sco per exempel las prescripziuns per dismetter il rument u las prescripziuns concernent la quietezza publica, la segirezza publica e l'urden public sin il territori communal. Ellas survegnan medemamain la pussaivladad da proteger lur edifizis publics e generalmain accessibels. Per pudair ademplir las incumbensas polizialas èsi impurtant che la polizia chantunala enconuschia ils lieus dals apparats da sorveglianza che vegnan duvrads d'autras autoritàs. Perquai ston quests lieus vegnir communitgads a la polizia chantunala. La vischnanca cumpetenta sto ordinar cun ina disposiziun l'utilisaziun d'ina sorveglianza cun video. Uschia po la sorveglianza planisada dal spazi public cun video vegnir contestada sur la via administrativa ordinaria ed examinada areguard la necessitad resp. areguard la proporziunalitad.

3.17 Premissas (art. 26e)

Las premissas per in'audiosorveglianza e videosorveglianza duain vegnir documentadas en in reglament d'utilisaziun. L'alinea 1 da questa disposiziun fixescha ils puncts che ston vegnir explitgads en il reglament d'utilisaziun. Il reglament d'utilisaziun tegna pia quint dals princips da commensurabilitad (lit. a), da trasparenza (lit. b), da l'intent previs (lit. c) e da la segirezza da datas (lit. d). Observond il princip da commensurabilitad prevesa la litera d in termin d'archivaziun maximal da 30 dis per datas registradas che na vegnan betg tegnidas en salv sco meds da cumprova en vista ad ina procedura penala, civila u administrativa (DTF 133 I 77).

Litera a: Il princip da commensurabladad vala per tut l'agir statal ed è da gronda impurtanza pratica en il sector da la protecziun da datas. Datas persunalas dastgan vegnir elavuradas, q.v.d. procuradas ed archivadas mo cun meds legals ed en moda e maniera legala.

Litera b: Cun la disposiziun ch'i stoppia vegnir renvià en moda adattada a l'indriz da surveglianza vegni tegnì quint da la pretensiun da trasparenza da l'elavuraziun da datas, da l'uschenumnada reconuschibilitad. La persuna singula duai uschia avair la pussaivladad da pudair prender enconuschientscha d'ina elavuraziun da datas. Mo uschia po ella s'opponer a l'elavuraziun da datas ubain agir cunter l'elavuraziun da datas inadmissibla. Il princip da reconuschibilitad serva er a la calculabilitad ed a la previsibladad da l'elavuraziun da datas.

Litera c: Il princip da l'intent previs ha ina funcziun centrala tar la surveglianza cun video. Quai er perquai ch'i vegnan procuradas cun la surveglianza cun video datas da personas che n'èn ni sgurdinaders ni personas suspectadas. Perquai èsi da gronda impurtanza che las datas vegnian duvradas mo per intents ch'èn vegnids definids cleramain ordavant.

Litera d: Las datas registradas ston vegnir protegidas cunter in'elavuraziun nunautorizada.

Sut l'aspect da la segirezza da datas pretenda la lescha federala davart la protecziun da datas che la persuna ch'elavura datas prevesia mesiras tecnicas ed organisatoricas per segirar las datas cunter perdita, cunter abus e cunter donns. Uschia na vegni betg mo tegnì quint dals interess da las personas che possedan las datas, mabain er dals interess da quellas personas, davart las qualas vegnan elavuradas datas.

Cumplementarmain a las mesiras che vegnan prendidas per observar la protecziun da datas ston vegnir fatgas en il reglament d'utilisaziun tenor l'alinea 2 indicaziuns davart las qualitats tecnicas d'in indriz da videosurveglianza. Uschia per exempel davart la moda e maniera da la surveglianza cun video (dumber da cameras, tip da camera, moda e maniera d'observaziun online, moda d'arcunaziun e.u.v.) ed ils temps che l'indriz è en funcziun. Ultra da quai numna il reglament d'utilisaziun tgi ch'è responsabel per l'indriz da surveglianza respectiv, per l'evaluaziun da las datas, per trametter vinavant las datas ed ils maletgs e per l'observaziun dal reglament. La finala ston vegnir designads ils lieus, nua ch'ils apparats da surveglianza sa chattan.

3.18 Surveglianza dal traffic (art. 26f)

Sistems per la retschertga automatica da vehichels e per la surveglianza dal traffic (sistems RVS) permettian da registrar automaticamain ils numers d'immatriculaziun e da cumparegliar quels cun ina banca da datas da retschertga (datas indexadas). La retschertga automatisada da vehichels tutga oz tar ils meds indispensabels per pudair ademplir las incumbensas d'ina polizia er en il rom da la collavuraziun internaziunala e naziunala en il cumbat cunter la criminalitad.

Cunquai che la surveglianza cun video è ina intervenziun en ils dretgs fundamentals, dovri ina basa legala, ed ella sto esser en l'interess public ed esser commensurada (adattada, necessaria, supportabla). La basa legala existenta en l'art. 22 al. 3 LPol vegn precisada cun l'art. 26f LPol. I vegn fixà cun tge datas da retschertga che las datas dals numers d'immatriculaziun duain vegnir cumparegliadas.

L'alineia 1 furma la basa legala per l'utilisaziun da cameras da video che pon identifitgar ils numers d'immatriculaziun.

L'alineia 2 restrenscha il champ d'applicaziun per duvrar ils apparats per la retschertga automatica da vehichels e la surveglianza dal traffic sin ils secturs polizials.

L'alineia 3 garantescha che tut las datas betg necessarias vegnian stizzadas immediatamain. Mo sch'ellas vegnan duvradas per ina procedura penala u administrativa, dastgan las datas vegnir arcunadas. En quests cas valan las registraziuns da datas sco actas administrativas respectivamain penalas ed han il medem destin sco las ulteriuras actas, en spezial er areguard la durada d'archivaziun.

3.19 Elavuraziun da datas (art. 27)

Sco datas persunalas vegnan chapidas tut las indicaziuns che sa refereschon ad ina persuna determinada u determinabla (art. 3 lit. a LPD). Tar las datas persunalas spezialmain sensibilas sa tracta percenter da datas davart las opiniuns ed activitads religiusas, ideologicas e politicas, davart la sanadad, davart la sfera intima u davart l'appartegnientscha ad ina razza, davart mesiras da l'agid social, davart persecuziuns e sancziuns administrativas u penalas (art. 3 lit. c LPD).

Organs publics dastgan elavurar datas persunalas mo, sch'i dat per quai ina basa legala (guardar l'art. 17 al. 1 LPD en cumbinaziun cun l'art. 2 al. 1 da la lescha chantunala davart la protecziun da datas [LCPD; DG 171.100]). L'elavuraziun da datas persunalas spezialmain sensibilas è admissibla mo, sch'ina lescha en il senn formal prevesa quai expressivamain (guardar l'art. 17 LPD en cumbinaziun cun l'art. 2 al. 2 LCPD).

Fin ussa vegnivan er las datas persunalas spezialmain sensibilas chapidas sco datas en il dretg chantunal; cun la cumplettaziun da l'art. 27 LPol vegn quai ussa fatg transparent. Il nov alineia 1bis cuntegna ussa ina definiziun legala e fixescha ch'er las datas persunalas spezialmain sensibilas valan sco datas per las suandantas disposiziuns.

L'art. 27 al. 2 vegn abolì per motivs sistematici ed integrà en l'art. 29a LPol, nua ch'i vegnan fixadas novas disposiziuns davart la destrucziun da datas.

3.20 Procuraziun da datas (art. 27a)

L'art. 27a LPol regla la procuraziun, q.v.d. la registraziun e la recepziun da datas tras la polizia chantunala. La procuraziun da datas stat al cumenzament da mintga ulteriura furma da l'elavuraziun da datas. La procuraziun da datas è pia in aspect da l'elavuraziun da datas ed è mo admissibla, sch'ina basa legala prevesa explicitamain quella (art. 2. al. 2 LCPD en cumbinaziun cun l'art. 17 LPD). Per er pudair procurar per datas persunalas spezialmain sensibilas vegnan las disposiziuns davart la procuraziun da datas, ch'eran regladas fin ussa en l'art. 38 al. 1, 2 e 3 OPol, transferidas en la LPol.

Las datas che vegnan registradas e prendidas en consegna da la polizia chantunala pon derivar da differentas funtaunas, q.v.d. avertas, privatas u uffizialas (art. 27a al. 1 LPol) sco er svizras u estras (art. 27a al. 2 LPol). Il barat da datas tranter autoritads è ina furma impurtanta da l'elavuraziun da datas en la pratica. Uschia èsi da gronda relevanza che tant

uffizis ed autoritads estras sco er naziunalas, chantunalas u communalas dastgan trametter datas a la polizia chantunala ubain las metter a disposiziun en la procedura d'invista. Per ademplir las incumbensas polizialas vegnan duvradas datas da differentas autoritads, da differentes uffizis, da differentes instituts da dretg public, ma er d'instituziuns, a las qualas èn vegnidas delegadas incumbensas publicas. L'alineia 3 fixescha da nov explicitamain che organs publics, autoritads sco er persunas privatas ston communitgar a la polizia chantunala datas persunalas, sche quellas èn necessarias per ademplir las incumbensas polizialas. Las datas pon vegnir consultadas directamain en ina procedura d'invista. Questa procedura era reglada fin ussa en l'art. 38 al. 3 OPol e permetta a la polizia chantunala da consultar directamain per exempel datas da las controllas d'abitants. Perquai ch'ina procedura automatisada, che permetta als organs che tschertgan infurmaziuns da procurar sezs per infurmaziuns a maun d'in effectiv da datas, sto ademplir pretensiuns augmentadas envers la basa legala pervia dal potenzial da privel (art. 2 al. 2 LCPD en cumbinaziun cun l'art. 19 al. 3 LPD), vegn questa disposiziun transferida en la lescha. Da nov vegn l'enumeraziun vertenta "uffizis chantunals e communalas" remplazzada tras la noziun complessiva "organs publics".

3.21 Comunicaziun da datas (art. 29)

L'art. 29 LPol è ina norma speziala tar l'art. 19 en cumbinaziun cun l'art. 17 LPD, tenor la quala sto esser avant maun ina basa legala per la comunicaziun da datas tras terzas persunas. Resguardond la LPD vegn il titel da la disposiziun midà da "transmissiun da datas" en "comunicaziun da datas". Tar la comunicaziun da datas sa tracti d'ina procedura d'elavuraziun delicata tenor la protecziun da datas, damai che las datas bandunan il champ, per il qual ellas èn vegnidas procuradas ed en il qual ellas èn vegnidas elavuradas oriundamain. La comunicaziun vegn savens definida sco transmissiun activa e sco accessibladad passiva da datas che permettian a terzas persunas da prender enconuschientscha dal cuntegn da las infurmaziuns.

L'alineia 2 furma la basa legala necessaria per la transmissiun automatisada da datas spezialmain sensiblas or dals systems da l'elavuraziun da datas da la polizia chantunala a las autoritads da polizia e da persecuziun penala. La comunicaziun automatisada è en spezial relevanta tar la transmissiun electronica da rapports da la polizia a la procura publica, quai che vegn fatg ozendi anc sin palpiri. La transmissiun electronica da datas generescha d'ina vart ina meglieraziun areguard il temp, e da l'autra vart poi vegnir garantì ch'ils documents èn disponibels senza interrupziuns en furma electronica.

In exempel d'applicaziun tar l'alineia 3 è la relaziun cun la polizia da la citad da Cuira. Per ademplir las incumbensas delegadas la vegn concedì l'access a quels effectivs da datas ch'ella dovra per ademplir questas incumbensas polizialas determinadas.

3.22 Destrucziun da datas (art. 29a)

Per satisfar a las prescripziuns dal dretg davart la protecziun da datas è vegnida stgaffida cun l'art. 29a ina regulaziun sin il stgalim da la lescha che fixescha la destrucziun da datas resp. la stizzada da quellas. La noziun da la destrucziun da datas correspunda a la

terminologia da la LPD e na signifitga betg mo da manizzar las actas, mabain er da stizzar quellas or dal sistem da l'elavuraziun electronica da datas (art. 3 lit. e LPD).

L'alinea 1, che regla sco l'art. 27 al. 2 LPol vertent la durada d'archivaziun da datas ch'èn vegnidas elavuradas da la polizia, vegn transferì per motivs sistematici da nov en l'art. 29a LPol. Essenzialmain vegn ultra da quai l'art. 41 OPol transferì sin il stgalim da la lescha. La defensiun cunter privels, l'impediment da malfatgs e la persecuziun da malfatgs premettan infurmaziuns che vegnan collecziunadas sut circumstanzas sur in lung temp e che vegnan evaluadas en cas da basegn. Per quest motiv èsi impurtant che talas datas persunalas – cun resalva da disposiziuns spezialas naziunalas e chantunalas davart la protecziun da datas – possian vegnir conservadas uschè ditg sco quai ch'igl è necessari per ademplir las incumbensas.

Il termin da 5 onns signifitga ch'i n'ha pli dà naginas enconuschientschas relevantas entaifer questa perioda (guardar la formulaziun vertenta en l'art. 41 al. 1 OPol).

3.23 Indemnisaziun da custs (art. 35)

Il nov alinea 1bis realisescha in giavisch dal rapport "Polizia grischuna 2015plus".

L'organisaziun poliziala actuala en il chantun Grischun parta d'ina separaziun da las incumbensas polizialas tranter il chantun e las vischnancas (art. 79 al. 1 CC). Il catalog d'incumbensas communalas che vegn deducì da quella cumpiglia las incumbensas da la polizia da segirezza sin il territori communal. Sch'ina vischnanca na vul e na po betg ademplir sezza sias incumbensas polizialas, ha ella la pussaivladad da delegar quellas cunter indemnisaziun cun in contract a la polizia chantunala (art. 5 al. 3 LPol). Sch'ina vischnanca na po betg pli ademplir u betg ademplir ad ura sias incumbensas da polizia, po ella dumandar en il cas singul er la polizia chantunala per sustegn, e quai indemnisond ils custs (art. 5 al. 4 LPol). Dal rest po quella u quel che chaschuna mesiras polizialas vegnir obligà d'indemnisar ils custs tenor il princip dal chaschunader (art. 35 al. 1 LPol). En il dretg vertent n'è betg reglada la dumonda, tgi che sto surpigliar ils custs, sch'ina vischnanca n'ademplescha betg u betg a temp sias incumbensas e sche la polizia chantunala vegn clamada tras terzas persunas. Sche la polizia chantunala na po – per exempel la notg – betg cuntanscher l'autorità communal cumpetenta u sch'i fa prescha, sto ella s'occupar dal problem sa basond sin sia incumbensa costituziunala subsidiara. La vischnanca n'è en tals cas giuridicain betg chaschunadra. Pervia da la mancanza d'ina basa legala explicita n'han ins perquai per regla betg pudì adossar ils custs a la vischnanca. Per che quellas vischnancas che na garanteschon betg in provediment da basa nuninterrut e che na fan nagin contract cun il chantun, na vegnian betg privilegiadas, vegn stgaffida da nov ina regulaziun che permetta da metter a quint en tals cas ils custs da la polizia chantunala a la vischnanca pertutgada.

3.24 Batlegiar (art. 36j)

Las duas noziuns "mitschafadias" e "negligientscha" vegnan stritgadas. Ellas n'han pli nagina impurtanza en la pratica. Las noziuns èn antiquadas e chargiadas istoricain en

moda negativa, cunquai ch'i vegnivan motivads e realisads pli baud tras quellas plazzaments administrativs en instituziuns, avugadias, plazzaments extrafamigliars d'uffants cunter lur veglia resp. cunter la veglia dals geniturs, adopziuns pli u main sfurzadas e sterilisaziuns sfurzadas. Cun questa adattaziun vegn er ademplida la dumonda Perl concernent il scumond da batlegiar.

3.25 Procedura da multas disciplinas (art. 36k)

L'art. 36k LPol ha chaschunà intginas intschertezzas en la pratica. D'ina vart han differentas vischnancas relaschà atgnas disposiziuns communalas sumegliantas cun catalogs da multas u che quellas existivan gia avant, malgrà ch'i sa tracta da causals penals chantunals. Da l'autra vart n'eri betg cler, tge procedura che vegn applitgada, sch'ina persuna refusa la procedura da multas disciplinas: la procedura penale ordinaria tenor il cudesch da procedura penale (art. 3 al. 1 LItCPP) u quella tenor la lescha davart la giurisdicziun administrativa (art. 4 al. 2 LItCPP respectivamain art. 44 al. 2 LItCPP). Ina precisaziun è perquai necessaria.

I sto vegnir menziunà ch'ils quatter causals penals tenor l'art. 36k LPol èn causals penals chantunals. Cunquai che quests causals penals (periclitaziun tras fieus artificiali, cumportament malonest, disturbi da la quietezza, tartagnar proprietad estra e batlegiar) èn dentant per gronda part causals penals che las vischnancas controllaschan en il rom da l'adempliment da lur incumbensas da la polizia da segirezza, èsi raschunabel d'autorisar las vischnancas da chastiar quests cas sin lur territori. A medem temp survegnan ellas la pussaivladad da tractar ils causals en la procedura da multas disciplinas tenor il dretg chantunal. En l'ordinaziun da polizia (OPol; DG 613.100) vegn la regenza a prescriber in catalog da multas per quests quatter causals. Sche la procedura da multas disciplinas vegn refusada, sa drizza la procedura en quests cas – sco previs en l'art. 44 al. 2 LItCPP – tenor la lescha davart la giurisdicziun administrativa (LGA; DG 370.100). Quai ha per consequenza ch'eventualas disposiziuns communalas che s'opponan a quai na vegnan betg pli applitgadas.

3.26 Disposiziun transitorica (art. 38)

L'alinea 2 fixescha che las autoritads competentas ston adattar ils indrizzs da videosurveglianza ch'èn gia en funcziun entaifer 12 mais a las novas disposiziuns.

4 Procedura d'autorisaziun

L'art. 7 CPP dat als chantuns la cumpetenza da restrenscher l'obligaziun da persecuziun. Il chantun Grischun ha fatg diever da questa cumpetenza mo en moda limitada. Uschia prevesa l'art. 30 al. 1 da la lescha introductiva tar il cudesch da procedura penale svizzer (LItCPP; DG 350.100) che las commembras ed ils commembers dal cussegl grond e da la regenza sco er da la dretgira chantunala e da la dretgira administrativa na pon betg vegnir perseguitads penalmain pervia da lur remartgas en il cussegl grond u en sias cumissiuns. En moda restrenschida è er vegnida exaurida la cumpetenza tenor l'art. 7 al. 2 lit. b CPP. Uschia

pon tenor l'art. 30 al. 2 LitCPP las commembras ed ils commembers da la regenza sco er las derschadras ed ils derschaders, las actuaras ed ils actuars da la dretgira chantunala e da la dretgira administrativa vegnir persecutads penalmain pervia da crims e da delicts commess en uffizi mo cun l'autorisaziun da la cumissiun dal cussegl grond ch'è cumpetenta per la giustia.

4.1 Nagina procedura d'autorisaziun (variante 1)

Sco gia explitgà sut la cifra 2.1 è la regenza da l'avis ch'i na saja betg convegno d'extender il champ d'applicaziun da la procedura d'autorisaziun. Cun la procedura d'autorisaziun po il chantun restrenscher l'obligaziun da persecuziun che vala uschiglio tenor il dretg federal. L'implementaziun d'ina tala procedura sustegna però adina il suspect che las commembras ed ils commembers d'autoritads executivas e giudizialas ch'èn pertutgads da quella na vegnian betg tractads penalmain tuttina sco las ulteriuras burgaisas ed ils ulteriurs burgais e na stoppian betg u mo per part star bun per malfatgs. Ina tala impressiun metta en dumonda il chantun sco stadi da dretg e para pia da sutminar la fidanza da la populaziun en las autoritads statalas. Per quest motiv è la regenza da l'avis ch'i saja giustificgà d'extender il champ d'applicaziun da la procedura d'autorisaziun mo, sch'in basegn da protecziun considerabel è cumprovà, che po vegnir ademplì tras ina procedura d'autorisaziun. Questa dumonda sto vegnir giuditgada tranter auter resguardond il dumber da personas che profitassan d'ina tala persecuziun penala privilegiada. La procura publica na registrescha betg separadamain las proceduras penalas cunter commembras e commembers d'autoritads executivas e giudizialas chantunalas pervia da crims e da delicts commess en uffizi. Perquai n'èsi betg enconuscent, quantas talas proceduras ch'èn vegnidas realisas ils ultims onns. La regenza è dentant conscienta che commembras e commembers da las autoritads executivas e giudizialas, en spezial las polizistas ed ils polizists, èn confruntads pli savens cun inculpaziuns penalas nungjustifitgadas che autras personas. Per consequenza dessi senza dubi in champ d'applicaziun per talas proceduras d'autorisaziun. I sto però vegnir resguardà che proceduras d'autorisaziun han l'intent da garantir ch'ils organs statals funcziunian senza disturbis e da proteger las funcziunarias ed ils funcziunaris cunter denunziats penalas evidentamain nunfundadas e pia giuridicamain abusivas. Confurm a questa finamira dastga l'autorisaziun per ina persecuziun penala per regla vegnir refusada mo, sch'i mancan er indizis minimals per in cumportament chastiabel. En tals cas na cumenza la procura publica però gnanc ina procedura penala, mabain relascha immediatamain ina disposiziun da betg avrir l'inquisiziun penala, perquai ch'igl è en tals cas gia da bel principi cler ch'il fatg na po vegnir attribui a nagin causal penal (art. 310 al. 1 lit. a CPP). Questa furma da liquidar ina procedura correspunda ad ina sentenza acquittanta. Quella vegn adina pronunziada senza acts d'inquisiziun precedents da vart da la procura publica, en spezial senza interrogaziuns e senza mesiras repressivas. Consequentamain cumpiglia ella circa las medemas acziuns d'investigaziun sco la procedura d'autorisaziun, che premetta medemamain retschertgas polizialas minimalas che cumprovan che la denunzia penala saja nunfundada e che permettian da refusar la dumonda d'autorisaziun. La disposiziun da betg avrir l'inquisiziun penala è pia in instrument efficazi per proteger

persunas cunter ina persecuziun penala nungiustificada. En ina procedura d'autorisaziun na dastgass per regla vegnir garantida nagina protecziun supplementara. Auter èsi natiralmain, sch'i vegnan integrads puntgs da vista extrapenals en la procedura d'autorisaziun. Tenor la giurisdicziun dal tribunal federal è quai però admiss mo tar commemoras e commembers da las autoritads executivas e giudizialas supremas (DTF 137 I IV 269 277 c. 2.4), per ils quals exista gia ina procedura d'autorisaziun. En ils ulteriurs cas porscha la procedura penala ordinaria – cun l'instrument da la disposiziun da betg avrir l'inquisiziun penala – ina protecziun cunter persecuziuns penalas nungiustificadas che na pudess betg vegnir rinforzada tras ina procedura d'autorisaziun. La regenza refusa perquai d'extender il champ d'applicaziun da la procedura d'autorisaziun.

Sch'i duessan tuttina vegnir suttamess ulteriuras commemoras ed ulteriurs commembers d'autoritads a quella, èn imaginablas las suandantas duas variantas:

4.2 Procedura d'autorisaziun per polizistas e polizists (art. 30a LItCPP; varianta 2)

L'art 30a al. 1 corresponda a l'art. 30 al. 2 LItCPP vertent.

L'alinea 2 realisescha l'incumbensa Augustin en sia furma oriunda ed introducescha ina procedura d'autorisaziun per polizistas e polizists. Sco autoritad che conceda l'autorisaziun vegn prevista la dretgira chantunala dal Grischun. I para dad esser evident da surdar l'incumbensa da giuditgar ad in'autoritad giudiziala penala, cunquai ch'i sa tracta en la procedura d'autorisaziun d'examinar sch'i dat indizis ch'igl è vegnì commess in malfatg. La decisiun sto vegnir prendida tenor puntgs da vista penals. Mo sch'i sa tracta d'ina persecuziun da commemoras e commembers da las autoritads supremas, dastgan er vegnir resguardadas consideraziuns (statal-)politicas (DTF 137 IV 269, 277 c. 2.4).

4.3 Procedura d'autorisaziun per tut las emploiadas ed ils emploiads dal chantun (art. 30a LItCPP; varianta 3)

L'art 30a al. 1 corresponda a l'art. 30 al. 2 LItCPP vertent.

L'alinea 2 introducescha la procedura d'autorisaziun per tut las emploiadas ed ils emploiads dal chantun. Tras quai duain vegnir protegidas en spezial quellas emploiadas e quels emploiads che ston exequir per exempel mesiras repressivas en il rom da lur activitad uffiziala.

5 Explicaziuns tar la midada en la LItLTV

Questa cumplettaziun resulta dal svilup sin plaun federal. Las datas che concernan il traffic sin via e che vegnan a star a disposiziun a la polizia chantunala, suenter che las novas disposiziuns dal dretg davart il traffic sin via (art. 89a ss. da la lescha federala davart il traffic sin via [LTV; CS 741.01]) èn entradas en vigur, na cuntegnan betg pli las privaziuns dal permiss da manischar da durada limitada. Cun questa disposiziun vegni garantì che la polizia chantunala possia ademplir sia incumbensa.

6 Competenzas en la procedura da multas disciplinas tenor il dretg federal

Sin plaun federal vegnan mo pli chastiads surpassaments da la lescha federala davart il traffic sin via e dapi l'october 2013 er tscherts surpassaments da la lescha federala davart ils narcotics e las substanzas psicotropas en ina procedura simplifitgada, l'uschenumnada procedura da multas disciplinas. Questa procedura extenda la confederaziun ussa sin 15 leschas federalas (cf. art. 1 al. 1 lit. a da la lescha federala davart las multas disciplinas [LMD; CS 741.03]) per pudair sancziunar en moda simpla, svelta ed unitara er cuntravenziuns cunter questas leschas. Ils 18 da mars 2016 han las chombras federalas acceptà la revisiun totala da la lescha federala davart las multas disciplinas. Il cussegl federal n'ha betg anc fixà la data che la nova lescha duai entrar en vigur, ha però l'intenziun da metter en vigur quella il cumenzament da l'onn 2018.

La confederaziun surlascha als chantuns da reglar las competenzas. Quels pon delegar questa competenza dal tuttafatg u per part a las vischnancas. Il chantun Grischun fa diever da quai ed autorisescha da nov las vischnancas da pronunziar multas disciplinas en cas da cuntravenziuns cunter las disposiziuns respectivas da la lescha federala davart la protecziun cunter il fimar passiv, da la lescha federala davart victualias ed objects da diever, da la lescha federala davart las persunas estras, da la lescha d'alcohol, da la lescha federala davart la protecziun da l'ambient e da la lescha federala davart il guaud. Las leschas chantunalas ston vegnir adattadas correspudentamain. En ils secturs da la concorrenza illoiala, da la protecziun da la natira e da la patria, da la navigaziun interna, da la chatscha e da la pestga vegnan las competenzas fixadas en las ordinaziuns respectivas; en quests secturs na vegnan las vischnancas betg declaradas sco competentas. En ils secturs da las armas, dals narcotics e dal commerzi ambulat vegn applitgada la disposiziun auxiliara en la LitCPP. Las disposiziuns en il sector dal traffic sin via na vegnan strusch midadas.

6.1 Lescha introductiva tar il cudesch da procedura penala svizzer (LitCPP)

Pervia da l'extensiun da la procedura da multas disciplinas sin plaun federal sto vegnir abolì l'art. 43 al. 2 LitCPP, cunquai che quel sa referescha mo a la LTV. Da nov vegn integrà il titel 5.1a Procedura da multas disciplinas tenor il dretg federal. En quest connex è l'art. 44a LitCPP il causal auxiliar. Cun l'art. 44b restan competentas las autoritads ch'èn competentas gia oz per la procedura ordinaria.

6.2 Lescha davart la protecziun da la sanadad en il chantun Grischun (lescha da sanadad)

Sco gia menziunà tar l'art. 65 en la missiva tar la revisiun totala da la lescha da sanadad dals 17 da matg 2016 èsi chausa da la procura publica da chastiar cuntravenziuns cunter la lescha federala davart la protecziun cunter il fimar passiv, fin che la confederaziun ha statui ina procedura da multas disciplinas en quest sector (p. 163). La confederaziun introducescha ussa ina tala procedura da multas disciplinas en l'art. 1 al. 1 cifra 13 da la lescha federala davart las multas disciplinas (LMD; CS 741.03). Pervia dal fatg che la polizia da sanadad locala è chausa da las vischnancas (cf. art. 6 al. 2 lit. b da la lescha da

sanadad), èsi inditgà da designar las vischnancas sco cumpetentas per incassar multas disciplinaras en cas da cuntravenziuns cunter il scumond da fimar en localitads ch'èn accessiblas al public (art. 2 al. 1 ed art. 5 al. 1 lit. a da la lescha federala davart la protecziun cunter il fimar passiv [CS 818.31]).

6.3 Ordinaziun executiva dal cussegl grond tar la lescha federala davart victualias ed objects da diever (ordinaziun da victualias)

Pervia dal fatg che la polizia da sanadad locala è chausa da las vischnancas, èsi inditgà da designar quellas sco cumpetentas per incassar multas disciplinaras en cas da cuntravenziuns cunter l'art. 14 al. 1 en cumbinaziun cun l'art. 64 al. 1 lit. h da la lescha federala da victualias (CS 817.0).

6.4 Lescha introductiva tar la legislaziun federala davart las persunas estras e davart ils fatgs d'asil (LitLEA)

Cunquai che l'arriv e la partenza ston vegnir annunziads a la vischnanca, è quella er cumpetenta per chastiar la violaziun da questa obligaziun (art. 120 al. 1 lit. a LEst; CS 241).

6.5 Lescha davart las vias dal chantun Grischun (LVias)

La confederaziun abolescha cun la revisiun totala da la lescha federala davart las multas disciplinaras la disposiziun da cumpetenza en l'art. 16 al. 2 da la lescha davart la taxa da las vias naziunalas (LTVN; CS 741.71). Per che la polizia chantunala possa vinavant chastiar cuntravenziuns cunter l'art. 14 al. 1 en cumbinaziun cun ils art. 7 ed 8 LTVN, sto la lescha davart las vias vegnir adattada correspudentamain.

6.6 Lescha introductiva tar la lescha federala davart la protecziun da l'ambient (lescha chantunala davart la protecziun da l'ambient; LCPAmb)

La gestiun da ruments en il Grischun è da princip en la cumpetenza da las vischnancas (guardar ils art. 35 ss. LCPAmb), uschia che las vischnancas ston vegnir designadas sco cumpetentas per incassar multas disciplinaras en cas da cuntravenziuns cunter las disposiziuns respectivas da la lescha chantunala davart la protecziun da l'ambient. Cunquai che l'uffizi per la natira e l'ambient è confruntà cun talas cuntravenziuns en il rom dals servetschs da pichet, duai er l'uffizi sco autoritad spezialisada pudair emitter multas disciplinaras.

6.7 Lescha chantunala davart il guaud (LCG)

Per la violaziun da restricziuns d'access en tscherts areals da guaud (art. 14 al. 2 lit. a ed art. 43 al. 1 lit. c da la lescha dal guaud [LG; CS 921]) e dal charrar senza autorizaziun cun vehichels a motor en il guaud u sin vias da guaud (art. 15 ed art. 43 al. 1 lit. d LG) èn cumpetentas las vischnancas, damai che quellas èn cumpetentas tenor ils art. 33 e 34 LCG

tranter auter per limitar l'access sco er per conceder permissiuns per organisar occurrenzas grondas resp. per conceder permissiuns per charrar sin vias da gaud.

6.8 Lescha d'ustaria per il chantun Grischun (LU)

Pervia dal fatg che la polizia da sanadad locala è chaussa da las vischnancas, èsi inditgà da designar quellas sco cumpetentas per incassar multas disciplinas en cas da cuntravenziuns cunter il scumond da vender bavrondas destilladas a giuvenils sut 18 onns (art. 57 al. 2 lit. b en cumbinaziun cun l'art. 41 al. 1 lit. i da la lescha federala d'alcohol [CS 680]).

7 Consequenzas

7.1 Per il chantun

Per il chantun n'èsi betg da far quint cun consequenzas finanzialas e persunalas en il rom da la revisiun da la lescha da polizia.

Percunter han las midadas en auters relaschs concernent las multas disciplinas consequenzas finanzialas. Las entradas da las multas disciplinas restan tar il chantun, nun che las vischnancas u l'administraziun federala da duana incasseschan las multas. Il dumber da proceduras da multas disciplinas vegn a s'augmentar, perquai che dapli leschas èn pertutgadas da questa procedura. Da quai resultan entradas supplementaras en il sector da las multas disciplinas. A medem temp vegnan las autoritads chantunals ordinarias da persecuziun penala e la giustia penala distgargiadas tras la procedura da multas disciplinas, sche la persuna inculpada accepta la multa disciplinara. Quai porta in respargn finanziel tar las resursas da las autoritads ordinarias da persecuziun penala, dentant er ina reduziun da las entradas tras multas da surpassament en las proceduras penals ordinarias tenor il CPP. I sto vegnir parti dal fatg che las entradas supplementaras e las entradas pli pitschnas vegnan ad esser equilibradas, cunquai ch'i na vegnan betg stgaffids novs causals penals. Percunter duess la procedura da multas disciplinas chaschunar respargns, perquai ch'ils custs administrativs vegnan reduids. L'import dals respargns na sa lascha betg quantifitgar.

7.2 Per las vischnancas

La legislaziun sa drizza tenor ils principals da la necessitad, da la subsidiaridad e da la flexibilitad. Il chantun adossescha prescripziuns a las vischnancas mo là, nua che quai è raschunaivel, necessari ed en l'interess d'ina applicaziun unitara dal dretg en tut il chantun. Quellas vischnancas politicas che n'han ni in'atgna polizia communal ni in contract cun il chantun, ston far quint cun custs supplementars, sche la polizia chantunala vegn clamada tras terzas persunas (guardar cifra 3.23). Quant auts che quests custs èn, na po betg vegnir inditgà, cunquai ch'els dependan da differents facturs.

Ulteriuras consequenzas finanzialas han las midadas en auters relaschs concernent las multas disciplinaras. Las multas disciplinaras che las autoritads communalas incasseschon van numnadain en las cassas communalas.

8 Buna legislaziun

Ils principals da la "buna legislaziun" tenor las prescripziuns da la regenza (cf. conclus da la regenza dals 16 da november 2010, protocol nr. 1070) vegnan observads en quest project da revisiun.